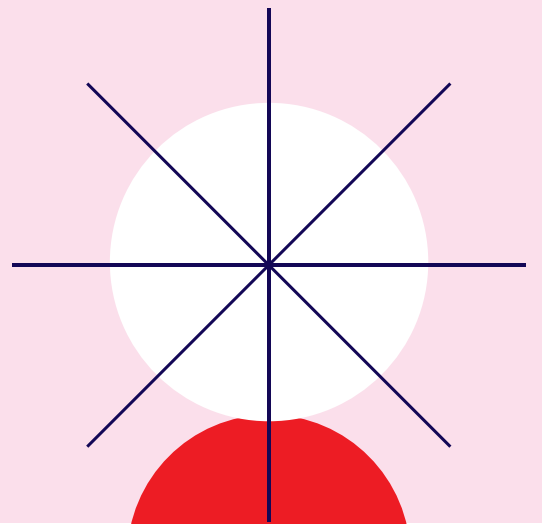
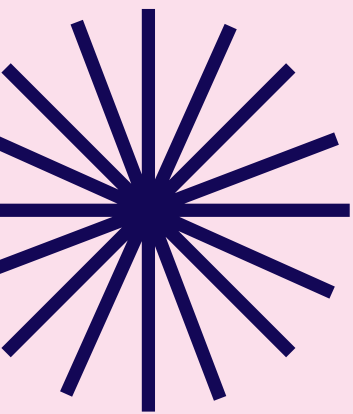

dluhopis a akcie

Cíl

- * Žák pochopí, jaký je rozdíl mezi spořením a investováním.
- * Žák si uvědomí základní rozdíly v investičních aktivech, jako jsou dluhopisy a akcie.
- * Žák implementuje znalosti při rozhodování, jaké investice pořídit do svého investičního profilu při konkrétním časovém horizontu.

Obsah a výstup

- * Žák porovná finanční produkty, zejména z hlediska rizika, výnosu a likvidity.
- * V příkladu navrhne řešení přebytku rozpočtu.

POSTUP VÝUKY

Učitel seznámí žáky s cílem hodiny. Zeptá se jich, zda mají představu, co se skrývá za názvoslovím spořicí účet, dluhopis, akcie a zapíše poznatky na tabuli.

Učitel vypráví žákům edukativní příběh o farmářích, který pomůže dětem objasnit základní rozdíly mezi spořicí účet, dluhopisem a akcií:

Jsou tři farmáři. Jeden se jmenuje pan Strašpytel, druhý je pan Opatrný a třetí je pan Dynamický. Všichni farmáři na trhu zakoupili pytel osiva pšenice. Pan Strašpytel si přečetl předpověď počasí na jarní období a došel k závěru, že letos své osivo nevyužije. Prý má být sucho a pan Strašpytel se moc obává, že by mu semínka nesklíčila nebo, že by mohli přiletět ptáci a semínka vyzobat, nebo dokonce, že kdyby přeci jen přišel prudký déšť, tak by to mohlo semínka narušit, mohla by shnit. Vezme ten pytel osiva a uloží ho do speciálního trezoru v bance pro farmáře, kde má pocit bezpečí, kde má svůj pytel pojištěný bankou. Má jistotu, že o svůj investovaný kapitál do osiva nepřijde. Uložení v trezoru sice něco málo stojí, ale to je pan Strašpytel ochotný zaplatit.

Pan Opatrný, také četl předpověď a napadl jej jiný postup. Rád by své osivo zasal. Rozhodl se, že si peníze zapůjčí, aby nakoupil zavlažovací systém a plašiče ptáků. Přílivu velkého deště se tolik nebál, neb má políčko v mírném svahu. Toto riziko jej netrápilo. Pan Opatrný přišel do banky, kde si chtěl půjčit peníze, ale banka mu úvěr dát nechtěla, protože prý v minulém roce neměl dostatečné příjmy z prodané sklizně. Rozhodl se tedy oslovit investory, kteří by mu na jeho záměr – ochránit svou úrodu – zapůjčili peníze. Za tuto půjčku vystavil dlužný úpis, tzv. DLUHOPIS. Pan Opatrný si spočítal, že když bude úroda dobrá a prodá za obvyklou cenu svou sklizeň, tak by mohl dluh do pěti let splatit, plus úroky (odměnu) jeho investorům, kteří mu zapůjčí peníze.

Pan Dynamický je velký businessman, který je již zblýhlý zemědělec. Pan Dynamický také sleduje před-

pověd' počasí, ale rozhodl se pro jinou variantu než pan Opatrný. Rád by zainvestoval a koupil ještě jedno pole na jiném vzdálenějším místě, aby rozdělil své osivo za odlišných geografických podmínek. Nebojí se ani sucha, ani prudkého deště, dokonce by mu nevadilo, že přijde o pár semínek i tím, že přiletí hejno ptáků. Stále věří, že z toho, co zaseje, mu vznikne větší úroda, než je pytel osiva. Pan Dynamický se rozhodl najít investory, kterým chce nabídnout podíl ve své firmě. Za tuto investici spolu-majitelé dostanou AKCIE, které dávají investorovi práva se podílet na zisku společnosti podle zainvestovaného podílu do zemědělské půdy.

Úkolem žáků ve dvojicích či ve skupině je zaznamenávat výhody (výnos/zisk) a nevýhody (rizika, ztráty), které mohou nastat ve všech třech scénářích ať už z pohledu farmáře, tak také z pohledu investorů. Učitel při vyprávění příběhu dá vždy prostor, aby si žáci po popisu chování jednoho farmáře mohli udělat poznámky.

Po zpracování poznatků z příběhu se konsolidují výstupy a společně se výhody a nevýhody zaznamenají na tabuli. Učitel vybere jednu dvojici/skupinu, která na konci shrne rozdíl mezi spořicíím účtem, dluhopisem a akcií.

Reflexe

Otázky k diskusi

- * Co by mělo být základním cílem spoření a investování?
- * Zisk
- * Porazit inflaci (znehodnocování peněz v čase) – inflace se dá přirovnat znehodnocování osiva v trezoru, kde sesychá a ztrácí tak svoji hodnotu, váhu a kvalitu... už z toho nikdy nebude stejná úroda, jako když je osivo „čerstvé“. Když necháváme peníze ležet na účtech v bankách, peníze ztrácejí svou hodnotu. Spořicí účty nenabízí takový zisk, který by pokryl výši inflace.
- * Proč lidé dávají přednost spoření před investicí?
- * V bance je vklad pojištěný do výše 100 000 euro (cca 2 500 000 Kč).
- * Obávají se rizika, že se investice nepodaří, nevydělá, dostane se třeba i krátkodobě do mínusu.
- * Proč je výhodnější investování, když je delší časový horizont?
- * Možnost vyššího výdělku/zisku. Prosperující firmy dlouhodobě vydělávají. Dokud budou mít lidé potřebu jíst, pít, oblékat se, kupovat další věci, tak budou fungovat i společnosti, které tyto potřeby pokrývají, poroste ekonomika, budou zisky.
- * Kdybyste měli 100 000 Kč a dostali příležitost zainvestovat do Applu/Microsoftu, dali byste přednost jejich akciím nebo dluhopisům?
- * Jak investují chytrí investoři? Jak omezují rizika? Jak byste postupovali jako dobří farmáři? Jak byste spořili a investovali jako zkušený investor s časovým horizontem investice na 30 let?
- * Rozdělit investice do více aktiv například:
- * Cca 10 % v bance – spoření na 1 až 5 let – očekávaný výnos 0 - 3 %.
- * Cca 20 % do dluhopisů – investice na 3 až 7 let – očekávaný výnos 2 - 6 %.
- * Cca 70 % do akcií – investice na 5 až 30 let – očekávaný výnos 6 - 10 %.

Každý z nás, kdo má zájem o investování, by měl nejdříve pochopit základní principy investičního trojú-

helníku. Je zapotřebí najít vlastní rovnováhu mezi:

- * LIKVIDITOU - potřebou volného přístupu k financím a plánováním jejich budoucího využití;
- * ZISKEM - touhou/přáním jaký výnos by se vám líbil a jaké aktiva/produkty pro tento zisk hledat;
- * RIZIKEM - a strachem z nebezpečí a se sebereflexí týkající se naší osoby - umění diverzifikace (rozkládání peněz do více aktiv) a pracovat s našimi emocemi. Nakupovat, když jsou akcie levné, když trhy padají a prodávat, když jsou akcie drahé a trhy rostou.

Obecně platí, že čím vyšší očekáváme výnos, tím vyšší riziko podstupujeme, ale toto riziko můžeme minimalizovat dlouhým investičním horizontem. Obráceně, když nechceme podstupovat vysoké riziko, musíme se smířit s nižšími výnosy a investovat po kratší časový horizont.

VÝSTUPY AKTIVITY ŽÁKŮ

FARMÁŘ	Pan Strašpytel	Pan Opatrný	Pan Dynamický
VÝHODY (= VÝNOS)	<ul style="list-style-type: none"> • Banku může někdo vykrást, ale vklad je pojištěný, tak by farmář dostal peníze z pojistného plnění. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nižší výdělek po zaplacení odměny investorům. • Po 5 letech bude mít již vysoké zisky z úrody. • Zakoupené zavlažování a plašič minimalizuje ztrátu na úrodě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výnos bude podle úrody a výše podílu vlastněného pole. • Nemá žádné další náklady/výdaje. • Rozložil riziko na dvě různá geografická území, různá mikroklimata.
NEVÝHODY (= RIZIKA)	<ul style="list-style-type: none"> • Nemá možnost nic vydělat. • Osivo sesychá, klesá kvalita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úroda se nemusí vydařit, budou malé zisky a farmář bude muset splácet ze svých úspor. Dokonce i potřebné nové osivo. • Závazek u věřitele je na 5 let, po kterých farmář musí spoléhat na dobrou úrodu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úroda se nemusí vydařit, zisky nemusí být, a další rok bude muset farmář společně se svým společníkem zakoupit osivo ze svých úspor.

INVESTOR	U pana Strašpytla - Banka	U pana Opatrného - Věřitel	U pana Dynamického - Akcionář
VÝHODY (= VÝNOS)	<ul style="list-style-type: none"> • Vydělává na zaplaceném pojistném. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelný příjem ať je či není úroda. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výnos bude podle úrody a podílu u farmáře. • Kdyby byl podíl přesně 50 %, má právo se spolupodílet na rozhodování rozvoje dalších investic a nákladů. • Investor může svůj podíl ve firmě prodat.
NEVÝHODY (= RIZIKA)	<ul style="list-style-type: none"> • Výdělek je nižší, protože se kryje u další zajišťovny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoké riziko, že farmář zkrachuje a přijde o všechny investovaný kapitál. • U dluhopisů, které nejsou veřejně obchodovatelné, musí na návrat investice čekat po celých 5 let. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úroda se nemusí vydařit, nebudou zisky. • Bude se muset spolupodílet na nákladech farmáře. • Investice do pole se ze zisků vrátí až po dlouhé době 10-20 let.

ROZDÍL MEZI DLUHOPISEM A AKCIÍ - PRACOVNÍ LIST

FARMÁŘ	Pan Strašpytel	Pan Opatrný	Pan Dynamický
VÝHODY (= VÝNOS)			
NEVÝHODY (= RIZIKA)			

INVESTOR	U pana Strašpytla - Banka	U pana Opatrného - Věřitel	U pana Dynamického - Akcionář
<p>VÝHODY (= VÝNOS)</p>			
<p>NEVÝHODY (= RIZIKA)</p>			